

I de oprindelige Smaastater havde Folket Ret til at foreslaa, hvad der skulde behandles og vedtages i Folkemøderne, og denne Ret kunde enhver af de mødende benytte sig af. Men Forslagsretten gik tabt for Beslutningsretten og gik over til de faa eller den ene styrende.

Interessant er det at lægge Mærke til, hvorledes ogsaa denne Tanke om Folkets Forslagsret kom frem paa den franske Revolutions Tid. Det var Grac. Baboeuf og hans Tilhængere, der stillede Forslag i saa Henseende. Ganske vist gav Bestæbelserne intet paaviseligt Resultat, men Udviklingen i Frankrigs Naboland Schweiz har vist, at Baboeufs Idéer ikke var upraktisk Hjernesvind.

Initiativet for Folket er nu i vid Udstrækning gennemført i de schweiziske Kantoner baade for Forfatningsændringer og alm. Love, og det samme gælder for de førnævnte 7 Stater i U. S. A. Praksis er ogsaa her ret forskellig i de forskellige Stater.

I Zürich f. Eks. kan Forslag fremsættes af en enkelt Borger, af 5000 Borgere eller af Kommunerne, naar i disse 5000 stemmeberettigede har stemt for Forslagets Fremsættelse.

Forslaget indsendes til Præsidenten i Kantonsraadet, der forelægger det for Raadet og derefter med Raadets eventuelle Bemærkninger udsender det til Folkets Afgørelse. Hvis Forslaget er fremsat af en enkelt Person, har denne Ret til at møde i Raadet for at begrundes sit Forslag, der kun kommer ud til Afstemning, hvis mindst en Tredjedel af Raadets tilstedeværende Medlemmer støtter det.

Som sagt Formen, Praksis kan være forskellig, men trods alle Forskelle er Hensigten overalt den samme baade i Schweiz og U. S. A., nemlig at give det umyndige Folk Mund og Mæle.

Afstemningsmaaden og andre Spørgsmaal vil jeg komme ind paa i næste Artikel.

Aarhus, 24. Septbr. 1916.

Hulda Pedersen.

Vi kvitterer

med Tak for følgende til Bladet indsendte Bidrag:

Fra Odderkredsen	10,00
Fra Charlotte Hansen	5,00
	15,00
Tidl. indk. 695,65	
Ialt Kr. 710,65	
Redaktionen.	

„Kvinden og Samfundet“ redaktionelle Forhold.

—o—

Et Angreb paa Redaktionen, som findes andetsteds her i Bladet, nøder mig til at føje endnu nogle Bemærkninger til de Udtalelser om mit Syn paa Bladet, som jeg fremkom med paa Fællesmødet i Aarhus.

Dengang „Kvinden og Samfundet“ i 1910 fejrede sit 25 Aars Jubilæum, skrev jeg i Bladet, at en stor social Bevægelses Sammenhold og indre Styrke kunde maales paa, om den var i Stand til at bære en Presse, og ved en Presse forstaaer jeg vel at mærke ikke et Blad alene til Underholdning for Medlemmerne, men et Blad, som i første Række er Bannerfører for en Idé, Vaabendrager og Herold for en kæmpende Sag. Og jeg sagde, at dansk Kvindesag endnu ikke havde vist sig i Stand til at kunne bære en Presse, thi saalænge „Kvinden og Samfundet“ vedblev med at være Fjortendagsblad, vilde dets Røst ikke blive hørt i Dagens Strid, fordi den i de fleste Tilfælde vilde komme bagefter: „fjorten Dage for sent“, som jeg skrev i en Række Smaaartikler med dette Navn. Artiklen sluttede med en Opfordring til Medlemmerne om snarest mulig at gøre deres Blad til mindst Ottedagsblad og helst Dagblad.

Jeg var ung dengang — ikke af Aar, men i D. K.'s Tjeneste — derfor stod det ikke for mig som en Utænkelighed, at Medlemmerne vilde bringe deres Sag og deres Blad det Offer, at gøre „Kvinden og Samfundet“ til en Røst midt i Koret af Dagspressens Røster.

Jeg var blevet ældre og klogere, da jeg i 1913 overtog Redaktionen med det Forsæt til Trods for de Hindringer, et Fjortendagsblad frembød, at forsøge at gøre det til en virkelig Røst fra Kvinderne midt i Døgnets Strid, en Røst, som aldrig gik paa Akkord med Sandheden og Kvindesagens Program, som aldrig betænkte sig paa at slaa ned overalt, hvor Ordet Kvindesag misbruges, forfuskedes, forvrængedes, selv ikke naar Misbruget, Forfuskningen, Forvrængningen kom fra vor egen Lejr, kort sagt

en Røst, som ikke hos Modstanderne lod Tvivl tilbage om, hvor Kvindesagens Vej gik midt gennem Mylderet af Tidens andre store Sager.

Og dog var jeg ung i Tjenesten ogsaa dengang, saa ung, at jeg fuld af Fortrøstning udtalte det Haab, at Kv. og Sf. maatte have en fylket, kampberedt, loyal Hær i Ryggen, rede til ved enhver Lejlighed at styrke Bladets Røst med et Ekko af tusinde Røster. De sidst forløbne 3 Aar har gjort mig ogsaa paa dette Punkt ældre og klogere. Men endnu staar disse Ord fra 1913 for mig som den absolute Betingelse for en Redaktions Forbliven, og da jeg ved sidste Fællesmøde af eget Initiativ satte Drøftelsen af „Kvinden og Samfundet“'s redaktionelle Forhold paa Dagsordenen, var jeg fast besluttet paa, at saafremt Fællesmødets Holdning overbeviste mig om, at den nuværende Redaktion ikke længere havde en fylket, kampberedt, loyal Hær i Ryggen, da vilde jeg overlade Ansvaret for Bladet til en anden.

Fællesmødets overvejende forstaaende Holdning gav mig imidlertid Mod til at forsøge et Aar endnu, men Forudsætningen var unægtelig fra min Side, at indtil næste Fællesmøde skulde Redaktionen have Arbejdsfred, og ikke Gang paa Gang være udsat for Tilrettevisninger af misfornøjede Medlemmer.

Skulde dette være for meget for langt?

Vil ikke den Kusk, hvem det er blevet betroet at køre et Spand Heste, være berettiget til at smide Tøjlerne fra sig, hvis andre Hænder skal have Lov til at gribe med om dem? Vil ikke den Styrmand, hvem et Fartøj er blevet betroet, have Ret til at give Roret fra sig, hvis andre Hænder stadig skal gribe med om Styret? — Paa samme Maade med den, hvem Ansvaret for et Blad er blevet betroet.

Skal han paa den Tillidspost, han beklæder, blive ved at være udsat for Angreb af dem, hvis Tillid han repræsenterer, da vil Omverdenen tilsidst nødvendig faa det Indtryk, at Vognen er ved at køre løbsk; og det vil hverken være til Ære for ham eller dem, som har betroet ham Linerne.

Redaktionen, den som andetsteds i Bladet er kaldt „Vi-alene-vide“